

Projekt

Zatwierdzony przez Radcę Prawnego

**UCHWAŁA NR LXIII/.../2023
RADY GMINY LUBIEWO**

z dnia 25 maja 2023 r.

**w sprawie zatwierdzenia aktualizacji Planu Odnowy Miejscowości
wchodzących w skład Sołectwa Bysław**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40 z późn. zm.) Rada Gminy uchwała, co następuje:

§ 1. Zatwierdzić aktualizację Planu Odnowy Miejscowości wchodzących w skład Sołectwa Bysław, na lata 2023-2030 przyjęty przez zebranie wiejskie w m. Bysław w dniu 10.05.2023 r. W skład Sołectwa Bysław wchodzi wsie: Bysław i Teolog.

§ 2. Plan Odnowy Miejscowości, o którym mowa w § 1 zawierający opis planowanych do realizacji zadań z uzasadnieniem stanowi załącznik do Uchwały.

§ 3. Z dniem wejścia w życie niniejszej uchwały traci moc Uchwała Nr XXVI/208/2020 Rady Gminy Lubiewo z dnia 21 grudnia 2020 r. w sprawie zatwierdzenia aktualizacji Planu Odnowy Miejscowości wchodzących w skład Sołectwa Bysław.

§ 4. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Lubiewo.

§ 5. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Gminy w Lubiewie.

Wójt Gminy Lubiewo

Joanna Jastak

Załącznik do uchwały Nr LXIII/.../2023
Rady Gminy Lubiewo
z dnia 25 maja 2023 r.

**PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI
WCHODZĄCYCH W SKŁAD
SOŁECTWA BYSŁAW**

**BYSŁAW
TEOLOG**

Bysław maj 2023 r.

SPIS TREŚCI:

1. WSTĘP	3
2. CHARAKTERYSTYKA BYSŁAWIA I TEOLOGA	3
2.1 HISTORIA.....	3
2.2 POŁOŻENIE, ŚRODOWISKO PRZYRODNICZO-KULTURALNE.....	4
2.3 KIM JESTEŚMY	5
2.4 INSTYTUCJE	6
2.5 OBIEKTY WPISANE DO REJESTRU ZABYTKÓW ORAZ UJĘTE W EWIDENCJI ZABYTKÓW	7
2.6 GOSPODARKA.....	8
2.7 NASZE ORGANIZACJE	8
2.8 WIEJSKIE TRADYCJE	13
2.9 NASI SĄSIEDZI.....	13
2.10 KTO NAS ODWIEDZA	14
3. ANALIZA SWOT	14
4. WIZJA ROZWOJU SOŁECTWA.....	15
5. PLANOWANE ZADANIA INWESTYCYJNE	15
6. OPIS I CHARAKTERYSTYKA OBSZARÓW O SZCZEGÓLNYM ZNACZENIU DLA ZASPOKOJENIA POTRZEB MIESZKAŃCÓW, SPRZYJAJĄCYCH NAWIĄZYWANIU KONTAKTÓW SPOŁECZNYCH, ZE WZGLĘDU NA ICH POŁOŻENIE ORAZ CECHY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNE, W SZCZEGÓLNOŚCI POPRAZ ODNAWIANIE LUB BUDOWĘ PLACÓW PARKINGOWYCH, CHODNIKÓW LUB OŚWIETLENIA PUBLICZNEGO.	22
7. ZARZĄDZANIE PROJEKTAMI	23

1. WSTĘP

Sołectwo Bysław w skład, którego wchodzi miejscowości: Bysław i Teolog leży 14 km na południowy wschód do miasta powiatowego Tuchola. Wsie położone są w Gminie Lubiewo, powiecie tucholskim, województwie kujawsko-pomorskim. Sąsiadują z Tucholskim Parkiem Krajobrazowym. Sołectwo Bysław zajmuje obszar 2112,10 ha.

Spółeczeństwo Bysławia od szeregu lat podejmuje wiele inicjatyw na rzecz sołectwa. Estetyka wsi ulega ciągłej poprawie. Jest to możliwe dzięki środkom z budżetu gminy i pracy mieszkańców. Jednak jak wiadomo środki finansowe w stosunku do potrzeb nigdy nie będą wystarczające. Naszą lepszą przyszłość wiążemy z szeroko pojętą agroturystyką pozwalającą na wykorzystanie walorów krajobrazowych, historycznych, przyrodniczych i tym samym dającą zatrudnienie dla wielu mieszkańców.

Włączenie mieszkańców w realizację poniżej opracowanych celów strategicznych pozwoli na szybsze i skuteczniejsze osiągnięcie zamierzonych efektów.

2. CHARAKTERYSTYKA BYSŁAWIA I TEOLOGA

2.1 Historia

Nazwa wsi pochodzi najprawdopodobniej od imienia dawnego mieszkańca tych terenów, rycerza Zbysława. Po raz pierwszy nazwa Bysław pojawia się w XIII wieku. Przez okres zaboru pruskiego i okupacji hitlerowskiej obowiązywała nazwa Gros Bislaw. W publikacji z 1880 r. Bysław wymienia się jako wieś z folwarkiem w Teologu z wójtostwem i Urzędem Stanu Cywilnego. W tym czasie główną produkcją 106 gospodarstw rolnych był chów bydła i produkcja nabiału. Po wejściu w życie traktatu wersalskiego, tj. 16 stycznia 1920 r. ziemie byłego zaboru pruskiego stały się częścią Polski. Tak więc po 148 latach powiat tucholski, a z nim Bysław wrócił znów do Macierzy. Dokładnie 27 stycznia 1920 roku Bysław ujrzał, po raz pierwszy po długoletniej niewoli, wojsko polskie pod dowództwem generała Józefa Hallera, które obejmowało Pomorze. W późniejszym czasie wobec słabego rozwoju przemysłu w powiecie tucholskim dużą rolę w gospodarce tego regionu spełniało rzemiosło. W roku 1921 w samym Bysławiu zarejestrowane były 52 zakłady rzemieślnicze. Wielu mężczyzn pracowało przy tłuczeniu kamieni porolnych. Była to swoista specjalizacja Bysławiaków przekazywana z pokolenia na pokolenie. Już przed wybuchem I wojny światowej biegła przez Bysław droga bita łącząca Terespol z Chojnicami. Do czasu wybuchu II wojny światowej Bysław miał stabilną pozycję wśród znaczących miejscowości powiatu. Po objęciu tej miejscowości przez niemieckie władze cywilne rozpoczął się okres wysiedlania i represjonowania Polaków. Ten swoisty terror miał spowodować wpisywanie się na listę volksdeutsch lub eingedeutsch miejscowej ludności. Mimo to około 20% Bysławian nie wpisało się

na żadną listę niemiecką. Z chwilą rozpoczęcia przez wojska radzieckie ofensywy w dniu 12 stycznia 1945r. wśród ludności niemieckiej w powiecie tucholskim spotęgowała się atmosfera nerwowości. Część Niemców przygotowywała się do ewakuacji. Rano 13 lutego 1945r. wojska 49 armii 2FB zdobyły Bysław, wieś była wyzwolona spod okupacji hitlerowskiej. Po zakończeniu II wojny światowej przemysł był bardzo słabo rozwinięty nie tylko w Bysławiu, ale również w całym powiecie. Dopiero w 1959 r. ponownie zaistniała Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska, która po raz pierwszy została założona w 1925 r. W 1964 r. otworzył swoją filię w Bysławiu Państwowy Ośrodek Maszynowy (POM), który był jednym z najlepszych producentów tej branży w kraju. Gałęzią związaną z produkcją rolniczą były spółdzielnie produkcyjne, których rozwój w tym okresie był znaczny. W dniu 8 marca 1953 roku powołano w Bysławiu Rolniczą Spółdzielnię Produkcyjną, która jako jedna z nielicznych funkcjonowała do końca marca 2021 r. Na początku lat pięćdziesiątych powstały sklepy branży tekstylno – obuwniczej oraz zaczęła działać pierwsza świetlica wiejska. W 1956 roku wieś Bysław otworzyła kino „Junak”. W latach sześćdziesiątych przystąpiono do przebudowy pałacyku w Teologu na bazę turystyczną. Powstał tu hotel wraz z restauracją, sala widowiskowo - sportowa oraz urządzono plażę i pole namiotowe. W latach 80-siątych na terenie Bysławia wybudowano Dom Strażaka. Zaś w latach 90-siątych oczyszczalnię ścieków oraz stelefonizowano wieś. Mieści się tu również pierwsza w powiecie pierścieniowa sieć hydrantowa z trzema ujęciami wody: Bysław, Lubiewo, Sucha. W połowie lat dziewięćdziesiątych prywatni inwestorzy wybudowali w Bysławiu nowoczesną stacją paliw z zapleczem handlowym. Powstał również Dom Handlowy „WODNIK” i cała sieć sklepów wielobranżowych. Duży dynamizm inwestycyjny, ale przede wszystkim programowy w okresie letnim dał się zauważyć na plaży w Bysławiu. Społeczny Komitet „700-lecia Bysławia” zorganizował w 2001 roku szereg przedsięwzięć i inwestycji nie spotykanych dotąd na tak szeroką skalę. Z okazji jubileuszu oddano do użytku nową szkołę podstawową. Powstał „Park 700-lecia”, dom przedpogrzebowy. Kościół z cmentarzem połączyła ścieżka, przy której w 2015 r. wykonano oświetlenie. Na przełomie maja i czerwca 2004 roku na plaży odbył się „I Międzynarodowy Plener Rzeźbiarsko-Malarski – Bysław 2004”. Osiem monumentalnych rzeźb przystroiło Bysław i Gminę Lubiewo. Od tego roku impreza organizowana była systematycznie do roku 2014.

2.2 Położenie, środowisko przyrodniczo-kulturalne

Miejscowości Bysław i Teolog leżą w północnej części gminy Lubiewo w powiecie tucholskim, województwie kujawsko-pomorskim.

Sołectwo zajmuje obszar 2112,10 ha. Grunty wykorzystywane są głównie rolniczo. Szczegółowa struktura użytkowania gruntów przedstawia się następująco:

- Grunty orne – 1345,9 ha
- Sady – 7,6 ha
- Łąki i pastwiska – 172,7 ha

- Lasy i grunty leśne – 310,1 ha
- Pozostałe grunty – 275,8 ha

Przez wieś Bysław przebiega droga wojewódzka nr 240 relacji Świecie-Chojnice łącząca centralną część kraju ze środkowym wybrzeżem. Z Bysławia dojedziemy do Teologa skręcając w prawo z drogi wojewódzkiej, jadąc ze Świecia do Tucholi. Przy głównym placu w Bysławiu, tzw. „Rynku” odchodzą dwie drogi. W kierunku pn. - wsch. do sąsiedniej miejscowości gminnej Cekcyn oddalonej o 9 km, w której jest najbliższa stacja kolejowa. Natomiast w kierunku południowym biegnie droga do Lubiewa oddalonego o 5 km. Na wysokości cmentarza od trasy głównej odchodzi droga do Bysławka odległego o 2 km. Falista wysoczyzna na południowym krańcu Borów Tucholskich ma średnią wysokość 100 m n.p.m. O dwa metry niżej położone jest Jezioro Bysławskie Wielkie o powierzchni 69 ha. Najbliżej Bysławia podchodzi ono w okolicy kościoła, gdzie w odległości około 120 m od niego znajduje się malownicza i częściowo zagospodarowana plaża. Jest to jezioro rynnowe o przebiegu z pn-wsch. ku pd.-zach., wyginające się dwoma skrętami koło Bysławia. Długość rynny środkiem wynosi 2,5 km. W najgłębszych miejscach dochodzi do 28,5 m. Patrząc z plaży w kierunku pd.-zach. tzn. na Teolog - na drugim brzegu odległym o 800 m znajduje się pozostałość po folwarku w postaci dawnego dworku i zabytkowego parku schodzącego aż do jeziora. Po zmodernizowaniu i rozbudowie przez wiele lat był to znany ośrodek szkoleniowo-wypoczynkowy. W bliższej lub dalszej odległości od centrum wsi leży kilka jezior. Linia horyzontu prawie całkowicie zamyka się ścianą rolno-leśną, co w sumie daje malowniczy krajobraz tej okolicy.

2.3 Kim jesteśmy

Miejscowość Bysław zamieszkuje 1782 osób, natomiast Teolog zamieszkują 51 osoby. Rolników w Bysławiu jest 178. Gospodarstw dużych powyżej 15 ha jest 31, od 5 do 15 ha – 63 gospodarstw, a resztę stanowią gospodarstwa do 5 ha. Duża część mieszkańców znalazła zatrudnienie w największym zakładzie produkcyjnym gminy, tj. ZPUH JK Miłosz Kiedrowski, który zatrudnia ok. 550 osób. Zakład zajmuje się produkcją kontenerów i pojemników na odpady komunalne, a jego nowoczesne budynki (hale i biurowiec) usytuowane przy drodze wojewódzkiej nr 240 stanowią wizytówkę zarówno sołectwa, jak i całej gminy.

Pozostała część mieszkańców utrzymuje się z pracy w istniejących na terenie wsi instytucjach, placówkach handlowych i usługowych. Dużo mieszkańców wyjeżdża do pracy do pobliskiego miasta Tuchola, a także do Bydgoszczy i Świecia.

Część mieszkańców stanowią emeryci i renciści. W okresie letnim i jesiennym bardzo chętnie, a nierzadko w celach zarobkowych, Bysławianie zbierają runo leśne: jagody, borówki i grzyby.

Młodzież kształci się w liceach i technicach, głównie w Tucholi, a także uczęszczają na wszelkiego rodzaju kursy organizowane przez Powiatowy Urząd Pracy. Wiele osób studiuje głównie w miastach Bydgoszcz i Toruń.

Mieszkańcy Bysławia dbają o estetykę swych ogródków i podwórek, co ma ogromne znaczenie w ogólnym spojrzeniu na wieś. Wygląd naszych miejscowości przyciąga turystów i po bliższym poznaniu zachęca do ponownego przyjazdu.

2.4 Instytucje

Na terenie Bysławia działają następujące instytucje:

- Urząd Pocztowy
- Oddział Banku PKO
- Zakład Komunalny Gminy Lubiewo
- Szkoła Podstawowa im. J. Korczaka

Nowy budynek szkolny powstał w 2000 r. Obecnie uczy się w nim 303 uczniów. W ramach inwestycji w 2007 r. przy szkole została wybudowana sala gimnastyczna, natomiast w roku 2020 pobudowano boisko sportowe ze sztuczną trawą oraz bieżnia lekkoatletyczna z tartanu.

- Przedszkole Samorządowe Gminy Lubiewo „Borowiacka Tęcza” mieszczące się w budynku Szkoły Podstawowej w Bysławiu
- Żłobek Bajkowa Kraina Bysław

Żłobek powstał w wyniku adaptacji budynku po byłym posterunku policji, który został przekazany Gminie Lubiewo z zapewnieniem przeznaczenia go na cele społeczne. Na realizację tego zadania Gmina Lubiewo otrzymała dofinansowanie z resortowego programu instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 „MALUCH – edycja 2016”. Obecnie do żłobka uczęszcza 20 dzieci z terenu naszej gminy.

Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej

Swoimi usługami obejmuje ok. 6000 mieszkańców w Ośrodkach Zdrowia w Lubiewie i w Bysławiu. Pracuje w nim dwóch lekarzy ze specjalizacją chorób wewnętrznych i lekarza rodzinnego oraz jeden pediatra. Ośrodek zapewnia oprócz opieki pielęgniarskiej i położniczej również badania laboratoryjne. Na miejscu można wykonać badanie elektrokardiograficzne oraz badania ultrasonograficzne jamy brzusznej, tarczycy, sutków, prostaty, itp. Ośrodek zdrowia został rozbudowany w 2008 r. Powstały 3 pomieszczenia do fizjoterapii z łazienką, gabinet lekarski, gabinet zabiegowy i poczekalnia z łazienką dla osób niepełnosprawnych.

Filia Biblioteki w Bysławiu

Zadaniem biblioteki jest: wypożyczanie książek, promowanie akcji „Głośne czytanie” poprzez zapraszanie dzieci przedszkolnych i czytanie im, prowadzenie dokumentów życia społecznego wsi. Biblioteka bierze udział w wielu akcjach związanych z czytelnictwem, tj. Tydzień Bibliotek obchodzony co roku od 8 do 15 maja, Noc Bibliotek, Odjazdowy Bibliotekarz czy też Ogólnopolski Dzień Głośnego Czytania. Obecnie w bibliotece znajduje się 10.712 woluminów, z których jednym z najstarszych jest „Lalka” B. Prusa z 1948 roku. Obecnie zarejestrowanych jest 216 czytelników. Od 2015 r. biblioteka posiada 6 stanowisk komputerowych, w tym 5 dla czytelników oraz urządzenie wielofunkcyjne.

Świetlica wiejska

Świetlica wiejska jest miejscem spotkań mieszkańców wsi, tu odbywają się zebrania wiejskie, imprezy okolicznościowe, kursy, szkolenia. W 2012 r. część świetlicy wiejskiej, tj. duża sala, hol i sanitariaty znajdujące się na parterze budynku została wyremontowana z dofinansowaniem środków unijnych.

W roku 2012 OSP w Bysławiu realizowała projekt pn. „Bysław dla Wędkarzy”. Na realizację projektu pozyskała dofinansowanie ze środków unijnych w ramach Programu Operacyjnego RYBY na kwotę 47.914,50 zł oraz budżetu Gminy Lubiewo, która sfinansowała wkład własny do projektu w kwocie 8.455,50 zł. Całkowity koszt projektu wyniósł 56.370,00 zł. W ramach projektu utwardzono kostką brukową teren przy strażnicy OSP i urządzono tam miejsce do biesiadowania. Zamontowano altany wyposażone w stoły i ławki. Zakupiono też grillowędzarnię. Miejsce powstało z myślą o podniesieniu atrakcyjności Bysławia dla turystów.

W 2019 r. został zrealizowany projekt pn.: „Przebudowa I piętra budynku świetlicy wiejskiej w Bysławiu”. Inwestycja dotyczyła I piętra budynku, które zostało przebudowane i wyremontowane.

2.5 Obiekty wpisane do rejestru zabytków oraz ujęte w ewidencji zabytków

Zespół kościoła pw. Przemienienia Pańskiego w Bysławiu: kościół, cmentarz przykościelny oraz ogrodzenie murowane z cegły i kamienia wraz z Kaplicą grobową Franciszki z Perkowskich Biernackiej z około 1892 r. – obiekt został wpisany w księdze rejestru A pod numerem 443/1-3.

Pierwsza wiadomość o parafii Bysław (znacznie wcześniej powstałej) pochodzi z 1325 r., gdy pleban wpłacił świętopietrze. W początkowym etapie w skład parafii Bysław wchodziła obecna parafia Lubiewo i parafia Nowy Cekcyn oraz do lat powojennych parafia Iwicz. Parafia pw. Przemienienia Pańskiego została założona przez jednego z książąt pomorskich, który wyłączył ją ze starszej parafii w Kasztelani Serock.

Pierwotny kościół drewniany, wzmiankowany w 1583 r. został rozebrany w początku XVIII w. Obecny zaś został zbudowany z cegieł w formach pseudogotyckich w latach 1886 do 1888. Benedykcji dokonał ks. dziekan Nelke 13 marca 1888 roku. Świątynia w roku 1908 gruntownie została odnowiona i wymalowana. Kolejne prace remontowe były rozpoczęte w latach 90-tych przez ks. Jana Kozikowskiego.

Od roku 1995 w okresie posługi kapłańskiej ks. proboszcza Aleksandra Ostrowskiego, w ramach inwestycji i prac renowacyjnych dokonano m. in.:

- prac konserwatorskich wewnątrz kościoła (nowe posadzki, malowanie),
- remontu dachu na budynku kościoła,
- konserwacji ceglanych murów kościoła,
- odbudowy i przebudowy muru ogradzającego cmentarz przykościelny,
- budowa budynku pogrzebowego.

Ponadto wyłożono cegłą klinkierową schody oraz obejście wokół kościoła, założono elektryczne ogrzewanie ławkowe w kościele, wykonano witraże, naprawiony został zegar wieżowy i założono kuranty na kościele oraz zagospodarowano cmentarz przykościelny w Bysławiu.

W latach 2011 – 2014 dokonano wymiany żyrandoli w kościele, wykonano remont części witraży i organów, remont wejścia na chór oraz na chórze (m. in. położenie podłogi i podium dla scholii), wykonano renowację dwóch zabytkowych feretronów.

Renowację witraży zakończono w roku 2016, część witraży w kościele sfinansowano z rocznych darów serca składanych przez parafian, fundatorów oraz comiesięcznych kolekt na inwestycje i remonty w parafii.

W celu poprawy bezpieczeństwa osób wybudowano ścieżkę łączącą kościół z cmentarzem.

Cmentarz rzymskokatolicki jest nieodłącznym elementem posługi duszpasterskiej. Decyzją z dnia 09.03.2011 r. cmentarz wraz z ogrodzeniem pochodzącym z 1902 r. oraz Kaplicą grobową Franciszki z Perkowskich Biernackiej z około 1892 r. zostały wpisane w księdze rejestru A pod numerem 1583/1-3. Ogrodzenie już wielokrotnie było naprawiane sposobem gospodarczym jak i sposobem zleconym. Z uwagi na zły stan techniczny obiektu, dla zachowania stanu zabytku dla przyszłych pokoleń, podjęto działania w zakresie wykonywania dalszych prac konserwatorskich obiektu. Prace konserwatorskie i roboty budowlane murowanego ogrodzenia cmentarza realizowano w latach 2017 – 2020.

W 2021 r. wykonano prace konserwatorskie i roboty budowlane przy zabytku - kaplica grobowa Franciszki z Perkowskich Biernackiej.

Na terenie sołectwa znajdują się obszary i obiekty ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków, w tym: zespół wiejski, budynki mieszkalne, budynki gospodarcze, cmentarz ewangelicki, kapliczka, zespoły dworsko-parkowe: dwór i park. Jest ich łącznie 27.

2.6 Gospodarka

Na terenie sołectwa zlokalizowane są m. in.: zakłady produkcyjno - usługowo - handlowe, stacja paliw, przedsiębiorstwa wielobranżowe, warsztaty samochodowe, zakład hydrauliczny, gospodarstwa agroturystyczne, sklepy z art. spożywczymi i wielobranżowymi, restauracje, pizzeria, salony fryzjerskie, solarium, kwaciarnie, hostel. Ponadto występują podmioty gospodarcze prowadzące usługi ślusarskie, instalatorskie wodno-kanalizacyjne i transportowe.

2.7 Nasze organizacje

– Ochotnicza Straż Pożarna w Bysławiu powstała w 1877 roku.

Od 1955 strażnica z garażem dla jednego samochodu i małą świetlicą mieściła się obok szkoły. Wiosną 1983 r. na walnym zebraniu podjęto uchwałę o budowie nowego budynku z pomieszczeniami OSP i świetlicy wiejskiej. Głównym inicjatorem

tego przedsięwzięcia i budowniczym był Edmund Glazik. Od 1954 roku był komendantem straży w Bysławiu. Za jego wielki wkład i wysiłek na rzecz straży i społeczeństwa został odznaczony Złotym Znakiem Związku. Bysławscy strażacy oddając hołd zmarłemu druhowi wmurowali tablicę pamiątkową na frontowej ścianie ww. budynku.

Do powstania budynku przyczynił się także Józef Połom, który z pełnym oddaniem był zaangażowany w jego budowę i zdobywał środki na podjętą inicjatywę. Na trwałe wpisał się on w historię naszej wsi, pełniąc funkcję sołtysa i wzorowego strażaka naszej miejscowości.

Przy budowie pracowali wszyscy strażacy należący do organizacji, łącznie przepracowano 10.552 roboczogodzin. 19 maja 1990 r. budynek został otwarty i dostępny dla społeczności wsi Bysław.

4 maja 2007 r. jednostka obchodziła piękny jubileusz – 130 lat swojego istnienia. Z tej okazji społeczność Bysławia i gminy ufundowała naszej jednostce sztandar, który jest symbolem zaangażowania się bysławskich strażaków w działalność społeczną i na rzecz niesienia pomocy ludziom. Jednostka otrzymała w prezencie sprzęt do ratownictwa drogowego.

OSP Bysław od 29.04.1995 r. należy do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego. Wieloletnim Prezesem Zarządu OSP w Bysławiu był Marian Glazik. W 1973 r. prezesem został wybrany Zygmunt Powruk. Podczas walnego zebrania sprawozdawczo-wyborczego w roku 1990 wybrano nowego prezesa: druha Bronisława Kłosowicza. Pełnił tę funkcję do grudnia 1997 r. Na funkcji tej zastąpił go druh Adam Ostrowicki. Obecny prezesem jednostki jest druh Paweł Urban.

Członkowie naszej jednostki są szkoleni z zakresu podstawowego, kończą kursy, naczelników, dowódców, operatorów sprzętu OSP i innych specjalności.

Obecnie jednostka posiada trzy samochody pożarnicze. W 2019 r. Gmina Lubiewo zakupiła dla OSP Bysław lekki samochód ratowniczo - gaśniczy. Jednostka ponadto dysponuje nowymi narzędziami hydraulicznymi, piłą do stali i betonu, pilarką do drewna, agregatem prądotwórczym, deską wodno-ładową, namiotem medycznym z pełnym wyposażeniem, specjalistycznym sprzętem do usuwania substancji ropopochodnych. W 2021 r. OSP zakupiło łódź ratowniczą z napędem spalinowym. W jednostce działają wyszkoleni ratownicy z zakresu udzielania pierwszej pomocy przedlekarskiej. Jednostka posiada 4 kategorie: techniczną, wysokościową, chemiczną i ratowniczą. Każda z tych kategorii jest w pełni wyposażona.

<u>Członkowie OSP/MDP</u>	<u>Liczba członków</u>
Członkowie czynni	60
Członkowie honorowi	12
Członkowie wspierający	16
Członkowie MDP ogółem	19

Część ww. budynku zajmuje świetlica wiejska. Jest to miejsce spotkań młodzieży, tu odbywają się zebrania wiejskie, imprezy okolicznościowe m. in: Dzień Dziecka,

Dzień Babci, Jasełka, występy zespołu folklorystycznego „Frantówki Bysławskie”, zabawy karnawałowe, itp.

– Koło Gospodyń Wiejskich istnieje od 1945 r.

Głównym celem działalności Koła jest integracja społeczności Bysławia poprzez wspólne imprezy: spotkania kameralne, wycieczki i współpracę z innymi sąsiadującymi kołami. Panie z KGW są inicjatorkami imprez jak m.in.: Dzień Babci i Dziadka, Dzień Kobiet, Dzień Matki i Ojca, dożynki i festyny. Panie z KGW współpracują ze szkołą podstawową, przedszkolem oraz z młodzieżą w okresie ferii zimowych. Członkinie również biorą czynny udział w obchodach Dni Borów Tucholskich. W 1999 roku z członkiń KGW powstał zespół folklorystyczny „Frantówki Bysławskie”. Panie wniosły duży wkład pracy przy organizowaniu obchodów 700-lecia Bysławia, budowie parku 700-lecia, porządkowaniu drogi z kościoła na cmentarz. W połowie 2020 r. stowarzyszenie zostało wpisane do Krajowego Rejestru Kół Gospodyń Wiejskich pn.: Koło Gospodyń Wiejskich w Bysławiu "Borowiacka Kraina".

– Grupa folklorystyczna „FRANTÓWKI BYSŁAWSKIE”

Jesienią 1999 roku, kiedy zrodził się pomysł zorganizowania obchodów „700-lecia Bysławia”, samorzutnie zawiązała się grupka przyjaciół kochających muzykę. Za cel postawiła sobie poszukanie, a następnie wykonanie kilku starych piosenek śpiewanych przez babcie, mamy czy też swoich ziomków. Przed wojną śpiewne były one głównie nad Jeziorem Bysławskim. W kulminacyjnych momentach nad jeziorem zbierał się krąg dziewcząt i chłopców liczący nieraz ponad 60 osób. Piosenki często o zabarwieniu patriotycznym, ale najczęściej o miłości czy zdradzie, śpiewano przy akompaniamencie akordeonu i innych instrumentów. Niektóre piosenki wykonywane były na trzy, a nawet na cztery głosy. Możliwe to było dzięki temu, że większość z wykonawców należała do chóru kościelnego. W czasie kulminacji obchodów „700-lecia Bysławia” w dniu 16 czerwca 2001 roku zespół posiadał w swoim repertuarze około piętnastu oryginalnych „frantówek”. Ponadto jeden z liderów grupy, Włodzimierz Dębicki, napisał słowa piosenki pt.: „Pobudka bysławska”, która stała się swego rodzaju hymnem Bysławia. Muzykę do tego utworu napisał Piotr Grzywacz na podstawie propozycji muzycznej całego zespołu. Powstały również: pastorałka pt. „Kołysanka betlejemka”, pamfletem „Siadła babka” czy innymi typowo okazjonalnymi utworami takimi jak: „Barwy łowieckie”, „Posokowiec”, „U diler”, „Uwaga tościak” czy jeszcze kilkanaście innymi współczesnymi obrazkami rodem z Bysławia. Od czasu obchodów jubileuszu grupa występowała w skromnych, stylizowanych strojach. Teraz jest w posiadaniu bogato haftowanych strojów borowiackich dla dziewięciu członków. Marian Pik, kolejny lider, jest jego „muzyczną duszą” ale przede wszystkim harmonistą, który gra na bardzo starych instrumentach. Zespół za swoje występy otrzymywał wiele nagród, dyplomów a także upominków. Do szczególnego osiągnięcia Frantówek należy zajęcie III miejsca podczas XV Wojewódzkiego Przeglądu Teatrów Wiejskich i Obrzędu Ludowego w Lubiewie,

gdzie wystawiona została jednoaktówka pt. „Maški przyszli” autorstwa Włodzimierza Dębickiego. W czasie edycji „Babiego lata” organizowanego przez ODR w Minikowie zespół zdobył pierwsze miejsce w przeglądzie piosenek ludowych. Za zebrane w ten sposób fundusze członkowie sami zakupili sobie drugi komplet strojów. Hafty zaś panie wykonały własnoręcznie. Zespół „Bysławskie Frantówki” zawojował już nie tylko województwo Kujawsko – Pomorskie, ale występował również poza granicami kraju, m.in. we Francji. Jest zawsze bardzo ciepło i życzliwie przyjmowany przez publiczność, przed którą występuje.

– Gminne Koło Polskiego Związku Wędkarskiego z siedzibą w Bysławiu

Gminne Koło PZW powstało w 1977 roku. W 2002 roku nawiązało współpracę ze szkołą, w wyniku czego stworzono sekcję młodzieżową. Kilka razy w roku organizowane są Zawody Wędkarskie. Co 2 lata zarybia się łowisko „Jeziorki”, które jest zarządzane przez Koło. Wędkarze włączają się również w organizację różnych imprez i obchodów naszej wsi. Wspólnymi siłami Kolegów Wędkarzy udało się wyremontować „Dom Wędkarza”, gdzie mieści się biuro PZW.

– Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Nr 6 w Bysławiu

Koło nasze powstało w maju 1998 r. Przez cały czas działalności organizuje wycieczki, pikniki, spotkania opłatkowe, zabawy z zaprzyjaźnionymi klubami seniorów ze Świecia, Solca Kujawskiego, Cekcyna i wielu innych miejscowości. Koło aktywnie uczestniczy w pracach społecznych na rzecz naszej wsi. Dowodem tego jest czynny udział w obchodach 700-lecia Bysławia, w budowie parku 700-lecia oraz drogi z kościoła na cmentarz.

– Stowarzyszenie Kulturalne „Cisowy Łuk”

Stowarzyszenie powstało w 2007 r., założycielem był Włodzimierz Dębicki. Prezesem Stowarzyszenia jest p. Edyta Hoppe. Nadrzędnym celem Stowarzyszenia jest działanie w sferze kultury i jej rozpowszechniania w różnych aspektach, promocji zdrowia, miejscowości i regionu, podtrzymywania i kultywowania tradycji lokalnej i patriotycznej, organizacji imprez m. in.: Pleneru Rzeźbiarsko-Malarskiego w Bysławiu. Działa również na rzecz osób wykluczonych, niepełnosprawnych. Dzięki inicjatywie społecznej oraz pozyskanemu dofinansowaniu Stowarzyszenie Kulturalne „Cisowy Łuk” stworzyło trzy projekty, których inicjatorem była p. Hanna Karolewska. Jednym z nich było doposażenie świetlicy wiejskiej w Bysławiu poprzez zakup krzeseł, stołów, wyposażenia kuchni oraz zakup strojów ludowych. Powstała także wioska tematyczna – Wioska Borowiackich Skrzatów w miejscowości Teolog. Otrzymano także dofinansowanie na powstanie mażorettek. Zostały przeprowadzone warsztaty, zakupiono stroje, buty, pałeczki, pompony i furażerki.

– Orkiestra Dęta OSP Bysław

Orkiestra Dęta działająca przy OSP w Bysławiu została powołana we wrześniu 2010 r. Członkowie orkiestry zostali podzieleni na cztery sekcje: pierwsza klarnetów, druga

puzonów, sakshornów i tuby, trzecia trąbek, saksofonów i fletów oraz czwarta werbli. Pierwsze publiczne wystąpienie orkiestry odbyło się w czasie uroczystości Bożego Ciała w 2011 r. W roku 2012 zdobyła I miejsce w przeglądzie orkiestr dętych w Śliwicach oraz II miejsce w Ogólnopolskim Borowiackim Festiwalu Orkiestr Dętych w Bysławku.

– Akademia Piłkarska

Akademia Piłkarska Gminy Lubiewo powstała 11 grudnia 2014 r. jako stowarzyszenie kultury fizycznej. Jest to klub sportowy nie prowadzący działalności gospodarczej. Obecnie zajęcia odbywają się dwa razy w tygodniu i prowadzą je osoby z licencjami trenerskimi. Zajęcia są odpłatne.

– Akcja Katolicka

Parafialny Oddział Akcji Katolickiej (POAK) przy Parafii Rzymskokatolickiej pw. Przemienienia Pańskiego w Bysławiu powstał 29 kwietnia 1998 r. W tym samym dniu ukonstytuował się Zarząd POAK w liczbie 5 osób: prezes, zastępca prezesa, skarbnik, sekretarz i członek zarządu; kadencja trwa 4 lata, obecnie POAK liczy 15 osób. Według Kodeksu Prawa Kanonicznego Akcja Katolicka jest publicznym stowarzyszeniem wiernych i jest organizacją kościelną. Działalność główna to formacja religijna, kult publiczny i nauka katolicka oraz organizowanie bezpośredniej współpracy katolików świeckich z hierarchią w prowadzeniu misji apostołskiej. Do organizacji kościelnej nie stosuje się prawa o stowarzyszeniach. Asystentem parafialnym POAK jest ksiądz Proboszcz. Prezes POAK jest zawsze członkiem Diecezjalnego Instytutu Akcji Katolickiej i bierze udział w posiedzeniach Rady tego Instytutu. Członkowie Akcji Katolickiej biorą udział m. in. w Dniach Społecznych AK, modlitwach różańcowych, pomagają w organizacji Dnia Papieskiego. Współpracują ze Szkołą Podstawową w Bysławiu, a także wspierają Szkolne Koło Misyjne poprzez zakup nagród oraz wyjazdy o charakterze edukacyjnym np. wycieczki rowerowe. Ponadto Skarbnik Akcji, p. Zofia Reszka, a zarazem członek Parafialnej Rady Ekonomicznej przygotowuje wnioski o dofinansowanie i realizuje przedsięwzięcia inwestycyjne dotyczące obiektów budowlanych będących własnością Parafii.

– Zespół taneczny

Nieprzerwanie od 2011 roku działają zespoły taneczne. Przez minione lata zmieniał się skład osobowy. Zespoły tańca współczesnego odnosiły sukcesy na konkursach tanecznych. W 2015 roku były laureatkami konkursu "5.6.7.8" w Osiu. W 2016 roku wytańczyły nagrodę główną na I Kulturalnym Konkursie Tanecznym w Śliwicach. Rok później na tym samym konkursie nagrodę w kategorii Osobowość Taneczna otrzymała Danka Lewandowska. Zespoły uświetniają swoimi występami różne wydarzenia kulturalne. Od września 2020 istnieje już tylko jeden zespół tańca współczesnego.

– Grupa teatralna

Grupa Teatralna B-CKiP powstała w 2017 roku. Grupa liczy około dziesięciu osób w wieku 8 – 12 lat i działa pod kierunkiem Izabeli Kotłęgi. Dzieci i młodzież z Bysławia i okolic spotykają się na zajęciach teatralnych raz w tygodniu i pracują nad autorskimi spektaklami. Zajęcia odbywają się w budynku Świetlicy Wiejskiej w Bysławiu. Swoje przedstawienia prezentują szerszej publiczności w czasie takich wydarzeń jak WOŚP, Dzień Dziecka, czy Koncert Listopadowy. Dużym osiągnięciem grupy jest spektakl pt. „Skrzyżowanie 6 dróg i 7 diabłów”, którego premiera miała miejsce w październiku 2019 roku.

– Stowarzyszenie Morsy z Borów Tucholskich

W lipcu 2022 r. stowarzyszenie zostało zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym. Celem stowarzyszenia jest m.in. organizowanie ruchu morsów (ludzi propagujących kąpiele w niskich temperaturach), rozpowszechnianie kultury fizycznej dla ochrony zdrowia i poprawy sprawności fizycznej, popularyzacja zdrowego stylu życia, aktywności sportowej oraz całorocznej turystyki krajoznawczej, integracja z innymi stowarzyszeniami i klubami oraz promocja miejscowości, gminy, powiatu i regionu.

– Stowarzyszenie Bysławska Grupa Odtwórstwa Historycznego w Bysławiu

Stowarzyszenie zostało zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym w czerwcu 2020 r. Celem stowarzyszenia jest m.in. propagowanie i poszerzanie wiedzy na temat dawnej historii Polski oraz wspieranie działań innych podmiotów i osób w tej dziedzinie oraz podnoszenie atrakcyjności borów tucholskich o walory historyczne i edukacyjne.

2.8 Wiejskie tradycje

Tradycje i obyczaje są czynnikiem decydującym o podtrzymywaniu i wzmacnianiu więzi naszej społeczności. Od wielu lat corocznie obchodzony jest dzień św. Jana, który ściąga nad Jezioro Bysławskie znaczną część mieszkańców nie tylko Bysławia ale i sąsiednich sołectw. Tu organizowane są również pikniki i biesiady. Bardzo ważny jest odpust parafialny obchodzony 6 sierpnia, ponadto Dzień Strażaka, Dzień Dziecka, topienie Marzanny, bale karnawałowe.

Tradycją są również robione i zdobione palmy wielkanocne, stroiki bożonarodzeniowe i odradza się kolędowanie w czasie pomiędzy Bożym Narodzeniem a świętem Trzech Króli.

2.9 Nasi sąsiedzi

Najbliższymi sąsiadami wsi Bysław i Teolog są: od strony zachodniej gmina Cekcyn oraz wsie: Wępin, Lubiewice, Płazowo, Bysławek oraz Lubiewo.

2.10 Kto nas odwiedza

Najchętniej odwiedzają nas Ci, którzy mają korzenie rodzinne w Bysławiu, musieli niegdyś wyjechać i założyć swoje rodziny poza granicami Polski. Są to: Włosi, Niemcy, Holendrzy. W okresie letnim na plażę przyjeżdżają turyści pod namioty. W Teologu natomiast gościliśmy na koloniach gości z Litwy i Łotwy. Bysław posiada kwatery agroturystyczne i w najbliższym czasie zamierza powiększyć ich ilość. Marzeniem jest powrócić do takiej ilości turystów jak w latach siedemdziesiątych. Wówczas to podczas akcji „Matysiakowie odwiedzają Jabłońskich” w Bysławiu było 70 kwater prywatnych, a „Karczma Borowiacka” pękała w szwach. Lecz aktualnie największą grupę odwiedzających stanowią byli mieszkańcy, którzy przyjeżdżają z rodzinami i znajomymi z najbliższych miast.

3. ANALIZA SWOT

MOCNE STRONY I SZANSE	SŁABE STRONY I ZAGROŻENIA
Warunki przyrodnicze	
<ul style="list-style-type: none"> - Teolog i część wsi Bysław położone są w otulinie Tucholskiego Parku Krajobrazowego i na obszarze Natura 2000 - jezioro, lasy - brak ośrodków przemysłowych - położenie w Borach Tucholskich 	<ul style="list-style-type: none"> - możliwość zniszczenia terenu przez złe inwestycje
Infrastruktura techniczna	
<ul style="list-style-type: none"> - dobra dostępność komunikacyjna (położenie przy drodze wojewódzkiej – nr 240) - dobry rozwój sieci wodociągowej i kanalizacyjnej - dobry rozwój sieci telekomunikacyjnej - możliwość rozwoju sieci gazowej 	<ul style="list-style-type: none"> - brak dostępu do komunikacji kolejowej - brak sieci gazowej
Zagadnienia społeczne	
<ul style="list-style-type: none"> - wolne działki budowlane i letniskowe, - dobra struktura sieci osadniczej - wzrastająca aktywność społeczna - duża ilość działających organizacji społecznych 	<ul style="list-style-type: none"> - ubożenie części społeczeństwa - starzenie się społeczeństwa wiejskiego - opuszczanie wsi przez młodych ludzi w poszukiwaniu pracy
Turystyka	

- bardzo dobre warunki do rozwoju różnych rodzajów turystyki	- niski poziom promocji Bysławia - brak preferencyjnych kredytów na rozpoczęcie działalności turystycznej
Gospodarka	
- wielofunkcyjny charakter wsi - największy zakład produkcyjny na terenie powiatu - wielu rzemieślników	- konieczność zapewnienia miejsc pracy dla dużej grupy mieszkańców wsi wchodzącej w najbliższych latach w wiek produkcyjny

4. WIZJA ROZWOJU SOŁECTWA

Sołectwo Bysław to miejscowość, w której mieszkańcy aktywnie uczestniczą w życiu społecznym. Interesują się rozwojem swojej miejscowości. Widzą szansę zwiększenia swoich dochodów poprzez świadczenie usług poza rolnictwem. Nowoczesny obiekt świetlicy wiejskiej, która jest miejscem spotkań ludności zapewni lepsze kontakty między mieszkańcami wsi. Wybudowanie ścieżek pieszo-rowerowych oraz przebudowa dróg wpłynie korzystnie na rozwój, zapewni odnowę wsi oraz zwiększy bezpieczeństwo mieszkańców. Budowa infrastruktury komunalnej np.: kanalizacji sanitarnej przyczyni się do ochrony środowiska oraz poprawi jakość życia ludzi.

5. PLANOWANE ZADANIA INWESTYCYJNE

Cel strategiczny I:

WZROST ATRAKCYJNOŚCI POPRZEZ WŁAŚCIWE ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENI PUBLICZNEJ.

Cele szczegółowe:

1. Podniesienie funkcjonalności miejsc publicznych.
2. Stworzenie warunków do aktywnego uczestnictwa w życiu wsi.
3. Poprawa estetyki sołectwa i jakości życia mieszkańców.

Cele te zostaną osiągnięte dzięki realizacji następujących zadań:

1. Rozbudowa i przebudowa budynku na kąpielisku w Bysławiu wraz z zagospodarowaniem terenu i utwardzeniem części parkingu.
2. Dokończenie termomodernizacji budynku świetlicy wiejskiej i OSP w Bysławiu wraz z zakupem wyposażenia.
3. Dokończenie budowy zaplecza sanitarnego i kuchennego wraz z wyposażeniem przy budynku świetlicy wiejskiej w Bysławiu.
4. Zagospodarowanie terenów przy ulicach w Bysławiu poprzez zadrzewienia, zakrzewienia i stałą pielęgnację.

5. Zagospodarowanie działki gminnej przy ul. Spokojnej w Bysławiu (budowa m. in.: oświetlenia, obiektów małej architektury, utwardzenie terenu).
6. Modernizacja boiska wielofunkcyjnego przy Szkole Podstawowej w Bysławiu.
7. Dostawa i montaż instalacji fotowoltaicznych i termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej w Bysławiu.
8. Przebudowa i remont fontanny w Bysławiu.
9. Zagospodarowanie działki gminnej przy ul. Polnej w Bysławiu (za blokami), np. budowa pumtruck.

Przeznaczenie:

Infrastruktura będzie służyć mieszkańcom sołectwa Bysław, mieszkańcom gminy i turystom.

Cel strategiczny II:

PRZECIWDZIAŁANIE MARGINALIZACJI OBSZARÓW WIEJSKICH.

Cele szczegółowe:

1. Poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego i poprawa dostępności komunikacyjnej.
2. Wykorzystanie walorów przyrodniczych w celu rozwoju turystyki i rekreacji.
3. Zwiększenie dostępu mieszkańców do infrastruktury komunalnej celem poprawy jakości życia.

Cele te zostaną osiągnięte dzięki realizacji następujących zadań:

1. Rozbudowa części drogi gminnej nr 010621C Bysław, ul. Wiatrakowa wraz z przebudową części drogi gminnej nr 010624C Bysław, ul. Krótka.
2. Przebudowa ulicy Modrakowej, Zbysława i Makowej w Bysławiu wraz z budową oświetlenia ulicznego.
3. Przebudowa innych dróg gminnych wraz z budową oświetlenia i odwodnienia oraz przebudowa/budowa chodników w sołectwie Bysław.
4. Budowa ścieżki spacerowej wokół części jeziora Bysławskiego.
5. Budowa sieci kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami w miejscowości Bysław.
6. Rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w m. Bysław.
7. Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków dla terenów nieobjętych systemem kanalizacji ściekowej.
8. Budowa studni głębinowych na potrzeby funkcjonowania stacji uzdatniania wody w miejscowości Bysław.
9. Wymiana rur azbestowo-cementowych na PCV w sołectwie Bysław.
10. Rozbudowa i doposażenie Punktu Selekttywnej Zbiórki Odpadów w Bysławiu.

11. Gazyfikacja sołectwa.
12. Rozbudowa sieci światłowodowej w sołectwie.

Przeznaczenie:

Infrastruktura będzie służyć mieszkańcom sołectwa Bysław, mieszkańcom gminy i turystom.

Cel strategiczny III:

STWORZENIE WARUNKÓW MIESZKAŃCOM DO ROZWOJU, KSZTAŁCENIA, ZABAWY ORAZ DO ROZWIJANIA DZIAŁALNOŚCI ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH.

Cele szczegółowe:

1. Stworzenie warunków mieszkańcom do rozwoju, kształcenia, zabawy oraz do rozwijania działalności organizacji pozarządowych.
2. Popularyzacja aktywnego stylu życia.
3. Aktywizacja i integracja mieszkańców sołectwa.

Cele te zostaną osiągnięte dzięki realizacji następujących zadań:

1. Organizowanie wszelkiego rodzaju szkoleń i kursów, adresowanych do różnych grup społecznych oraz zakup sprzętu.
2. Organizacja imprez integrujących, festynów, organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży, itp.
3. Organizacja imprez i zawodów sportowych skierowanych do wszystkich grup społecznych.

Przeznaczenie:

Integracja i aktywizacja mieszkańców.

Opis planowanych zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć aktywizujących społeczność lokalną w okresie co najmniej 7 lat od dnia przyjęcia planu odnowy miejscowości, w kolejności wynikającej z przyjętych priorytetów rozwoju miejscowości, z podaniem szacunkowych kosztów ich realizacji:

Lista przedsięwzięć zaplanowanych do realizacji jest listą otwartą, może być modyfikowana i uzupełniana. Informacje dotyczące czasu realizacji, szacunkowych kosztów, źródeł finansowania nie wynikają ze szczegółowo opracowanych projektów i mogą ulec zmianie.

Lp.	Projekt	Zakres działań	Szacunkowy koszt	Okres realizacji	Źródła finansowania operacji
CEL STRATEGICZNY I					
1.	Rozbudowa i przebudowa budynku na kąpielisku w Bysławiu wraz z zagospodarowaniem terenu i utwardzeniem części parkingu	- rozbudowa i przebudowa budynku na kąpielisku, w szczególności: budowa kawiarni, tarasu, sanitariatów, zaplecza gastronomicznego, - zagospodarowanie terenu, m. in. budowa obiektów małej architektury, ścieżki sensoryczno-dydaktycznej, - budowa/przebudowa pomostów rekreacyjnych, - zakup sprzętu wodnego, zjeżdżalni, - utwardzenie części parkingu, - utwardzenie istniejących dojazdów do budynku i ścieżek.	1 600 000,00	2023-2030	budżet gminy, środki pochodzące z UE, programów krajowych, itp.
2.	Dokończenie termomodernizacji budynku świetlicy wiejskiej i OSP w Bysławiu wraz z zakupem wyposażenia	Zakres rzeczowy przedsięwzięcia obejmować będzie m.in.: - docieplenie części ścian, - dokończenie elewacji, - montaż monitoringu w obiekcie i na zewnątrz, - montaż klimatyzacji w obiekcie	200.000,00	2023-2030	budżet gminy, środki pochodzące z UE, programów krajowych, itp.
3.	Dokończenie budowy zaplecza sanitarnego i kuchennego wraz z wyposażeniem przy budynku świetlicy wiejskiej w Bysławiu.	Zakres rzeczowy przedsięwzięcia obejmować będzie m.in.: - wykonanie posadzek, tynkowanie, malowanie, płytkowanie, zakup wyposażenia AGD, zagospodarowanie terenu przy pomieszczeniach kuchennych	600 000,00	2023-2030	budżet gminy, środki pochodzące z UE, programów krajowych, itp.
4.	Zagospodarowanie terenów przy ulicach w Bysławiu poprzez zadrzewienia, zakrzewienia i stałą pielęgnację	Zagospodarowanie terenów przy ulicach w Bysławiu poprzez zadrzewienia, zakrzewienia i stałą pielęgnację.	40 000,00	2023-2030	budżet gminy, budżet sołectwa, środki pochodzące z UE, programów krajowych, itp.

5.	Zagospodarowanie działki gminnej przy ul. Spokojnej w Bysławiu (budowa m. in.: oświetlenia, obiektów małej architektury, utwardzenie terenu)	Zagospodarowanie działki gminnej przy ul. Spokojnej w Bysławiu (budowa m. in.: oświetlenia, obiektów małej architektury, utwardzenie terenu płytami betonowymi lub kostką brukową na powierzchni ok. 1900 m ²).	500 000,00	2023-2030	budżet gminy, budżet sołectwa, środki pochodzące z UE, programów krajowych, itp.
6.	Modernizacja boiska wielofunkcyjnego przy szkole podstawowej	Modernizacja boiska wielofunkcyjnego przy szkole podstawowej	200 000,00	2023-2030	budżet gminy, budżet sołectwa, środki pochodzące z UE, programów krajowych, itp.
7.	Dostawa i montaż instalacji fotowoltaicznych i termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej w Bysławiu	- dostawa i montaż instalacji fotowoltaicznych - termomodernizacja budynku	2 000 000,00	2023-2030	budżet gminy, budżet sołectwa, środki pochodzące z UE, programów krajowych, itp.
8.	Przebudowa i remont fontanny w Bysławiu	Fontanna z misą wylewaną betonem, boki o wysokości ok. 50 cm z elementów, obieg wody w cyklu zamkniętym	50 000,00	2023-2030	budżet gminy, budżet sołectwa, środki pochodzące z UE, programów krajowych, itp.
9.	Zagospodarowanie działki gminnej przy ul. Polnej w Bysławiu (za blokami), np. budowa pumtruck.	Zagospodarowanie działki gminnej przy ul. Polnej w Bysławiu (za blokami), np. budowa pumtruck.	100 000,00	2023-2030	budżet gminy, budżet sołectwa, środki pochodzące z UE, programów krajowych, itp.

CEL STRATEGICZNY II

1.	Rozbudowa części drogi gminnej nr 010621C Bysław, ul. Wiatrakowa wraz z przebudową części drogi gminnej nr 010624C Bysław,	- rozbudowa części ul. Wiatrakowej - przebudowa części ul. Krótkiej - budowa kanalizacji deszczowej	2 499 921,75	2022-2023	budżet gminy, środki pochodzące z UE, programów krajowych, itp.
----	--	---	---------------------	------------------	---

	ul. Krótka				
2.	Przebudowa ulicy Modrakowej, Zbysława i Makowej w Bysławiu wraz z budową oświetlenia ulicznego	Przebudowa ulicy Modrakowej, Zbysława i Makowej w Bysławiu wraz z budową oświetlenia ulicznego	5 000 000,00	2023-2030	budżet gminy, środki pochodzące z UE, programów krajowych, itp.
3.	Przebudowa innych dróg gminnych wraz z budową oświetlenia ulicznego i odwodnienia oraz budowa/przebudowa chodników w sołectwie Bysław.	Przebudowa innych dróg gminnych wraz z budową oświetlenia ulicznego i odwodnienia oraz budowa/przebudowa chodników w sołectwie Bysław	600 000,00	2023-2030	budżet gminy, środki pochodzące z UE, programów krajowych, itp.
4.	Budowa ścieżki spacerowej wokół części jeziora Bysławskiego	Budowa ścieżki spacerowej wokół części jeziora Bysławskiego	1 000 000,00	2023-2030	budżet gminy, środki pochodzące z UE, programów krajowych, itp.
5.	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami w miejscowości Bysław	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami w miejscowości Bysław	6 000 000,00	2023-2027	środki pochodzące z UE - PROW, budżet gminy
6.	Rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w m. Bysław	Rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w m. Bysław	500 000,00	2023-2030	środki pochodzące z UE, budżet gminy
7.	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków dla terenów nieobjętych systemem kanalizacji sanitarnej w sołectwie	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków dla terenów nieobjętych systemem kanalizacji ściekowej	750 000,00	2023-2030	budżet gminy, środki pochodzące z UE, programów krajowych, itp.
8.	Budowa studni głębinowych na potrzeby funkcjonowania stacji uzdatniania wody w miejscowości Bysław.	Budowa studni głębinowych na potrzeby funkcjonowania stacji uzdatniania wody w miejscowości Bysław.	500 000,00	2023-2030	środki pochodzące z UE, budżet gminy
9.	Wymiana rur azbestowo-cementowych na	Wymiana rur azbestowo-cementowych na PCV w sołectwie Bysław	30 000,00	2023-2030	budżet gminy, środki pochodzące z

	PCV w sołectwie Bysław				UE, programów krajowych, itp.
10.	Rozbudowa i doposażenie Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów w Bysławiu	Zakres projektowy infrastruktury PSZOK obejmuje: - budowę garaży i magazynów - zakup pojazdów, sprzętu, kontenerów do segregacji odpadów, - utwardzenie terenu, - ogrodzenie terenu	1 200 000,00	2023-2030	budżet gminy, środki pochodzące z UE, programów krajowych, itp
11.	Gazyfikacja sołectwa	Budowa sieci gazowej w sołectwie wraz z przyłączami do nieruchomości	1 000 000,00	2023-2030	budżet gminy, środki pochodzące z UE, programów krajowych, itp
12.	Rozbudowa sieci światłowodowej w sołectwie	Rozbudowa sieci światłowodowej w sołectwie	100 000,00	2023-2030	budżet gminy, środki pochodzące z UE, programów krajowych, itp.

CEL STRATEGICZNY III

1.	Organizowanie wszelkiego rodzaju szkoleń i kursów, adresowanych do różnych grup społecznych oraz zakup sprzętu.	Organizowanie wszelkiego rodzaju szkoleń i kursów adresowanych do różnych grup społecznych oraz zakup sprzętu, – szkolenia dla rolników, osób prowadzących działalność gospodarczą, kursy dla mieszkańców w miarę zainteresowania i potrzeb	30 000,00	2023-2030	budżet gminy, środki pochodzące z UE, programów krajowych, itp.
2.	Organizacja imprez integrujących, festynów, organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży, itp.	Organizacja imprez integrujących, festynów, organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży, itp. – dożynki, dzień dziecka, dzień matki, zabawy karnawałowe, itp.	50 000,00	2023-2030	budżet gminy, środki pochodzące z UE, programów krajowych, itp.
3.	Organizacja imprez i zawodów sportowych skierowanych do wszystkich grup społecznych	Organizacja imprez i zawodów sportowych skierowanych do wszystkich grup społecznych – mecze, turnieje, zawody	20 000,00	2023-2030	budżet gminy, środki pochodzące z UE, programów krajowych, itp.

6. OPIS I CHARAKTERYSTYKA OBSZARÓW O SZCZEGÓLNYM ZNACZENIU DLA ZASPOKOJENIA POTRZEB MIESZKAŃCÓW, SPRZYJAJĄCYCH NAWIĄZYWANIU KONTAKTÓW SPOŁECZNYCH, ZE WZGLĘDU NA ICH POŁOŻENIE ORAZ CECHY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNE, W SZCZEGÓLNOŚCI POPRAZ ODNAWIANIE LUB BUDOWĘ PLACÓW PARKINGOWYCH, CHODNIKÓW LUB OŚWIETLENIA PUBLICZNEGO.

Miejscem o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców jest kąpielisko nad Jeziorem Bysławskim i świetlica wiejska, stanowiące własność Gminy Lubiewo.

Kąpielisko jest położone przy drodze wojewódzkiej nr 240 relacji Świecie-Chojnice. To miejsce wypoczynku i rekreacji sprzyjające nawiązywaniu kontaktów społecznych. Tu odbywają się m. in. pikniki, festyny, Przegląd Pieśni Frantówkowych, dożynki, itp.

Na terenie przedmiotowej nieruchomości funkcjonuje kąpielisko, boisko do gry w siatkówkę plażową, plac zabaw dla dzieci oraz siłownia plenerowa. W ramach projektu współfinansowanego ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko - Pomorskiego na lata 2007-2013 na plaży powstała część socjalna budynku gastronomiczno-socjalnego wraz z amfiteatrem i zapleczem gospodarczym, parking na 42 stanowiska, pole namiotowe z zapleczem socjalnym. Zakupiono sprzęt wodny m. in.: kajaki, rowery wodne, koła ratunkowe, kapoki a także ławki parkowe. Ponadto ze środków unijnych wyremontowano istniejący i pobudowano nowy pomost wędkarsko-rekreacyjnego przystosowany dla osób niepełnosprawnych.

W 2015 r. OSP w Bysławiu zrealizowała projekt pn.: „Rewitalizacja miejscowości Bysław poprzez budowę przystani wodnej połączonej ze slipem do wodowania łodek nad jeziorem bysławskim oraz zakup sprzętu do ratownictwa wodno-ekologicznego”. Środki pozyskano z Programu PO RYBY. Wartość projektu 91.679,81 zł. Nad jeziorem bysławskim powstało miejsce do wodowania łodzi (slip) z miejscem parkingowym utwardzonym kostką brukową. Przy slipie pobudowano most, na którym jest urządzone miejsce do wypoczynku (ławki pod zadaszeniem). Pozyskane środki pomogły doposażyć w sprzęt również jednostkę OSP.

W roku 2020 utwardzono część działki i wykonano 1 stanowisko dla niepełnosprawnych. Ponadto został zrealizowany projekt pn.: „Wyspa skarbów nad jeziorem Bysławskim – doposażenie ogólnodostępnego placu zabaw w Bysławiu”, w ramach którego na placu zabaw zamontowano zestaw zabawowy Statek „DIASA” o wym. 8,59 m x 3,91 m, rybkę na sprężynie oraz tubę do rozmawiania

Obecnie planowane są działania zmierzające do podniesienia atrakcyjności kąpieliska i rozszerzenia świadczonych usług dla mieszkańców i turystów.

Planowana jest rozbudowa i przebudowa budynku na kąpielisku. Istniejący budynek zostanie rozbudowany w szczególności o kawiarnię z tarasem, sanitariaty, zaplecze gastronomiczne a przyległy teren zostanie zagospodarowany poprzez m. in. budowę obiektów małej architektury, ścieżki sensoryczno-dydaktycznej, budowę/przebudowę pomostów rekreacyjnych, utwardzenie części parkingu oraz utwardzenie istniejących dojazdów do budynku i ścieżek. Projektuje się również zakup sprzętu wodnego, zjeżdżalni.

Plaża w Bysławiu to miejsce wypoczynku i rekreacji nie tylko dla mieszkańców Gminy Lubiewo, gmin ościennych ale również dla turystów spoza Powiatu Tucholskiego.

W okresie jesienno-zimowym rolę miejsca sprzyjającego nawiązywaniu kontaktów społecznych spełnia świetlica wiejska w Bysławiu. Jest to miejsce spotkań mieszkańców wsi, tu odbywają się zebrania wiejskie, imprezy okolicznościowe m. in: Dzień Dziecka, Dzień Babci, Jasełka, występy zespołu folklorystycznego „Frantówki Bysławskie”, zabawy karnawałowe, itp.

W ostatnich latach podejmowano działania w celu podniesienia standardu i rozszerzenia zakresu świadczonych usług kulturalnych mieszkańcom sołectwa Bysław i turystom oraz zapewnienia warunków do wspólnego i efektywnego spędzania czasu wolnego.

W 2012 r. Gmina Lubiewo zrealizowała inwestycję pn.: „Remont świetlicy wiejskiej w Bysławiu”. Zadanie było współfinansowane w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, Działanie 313, 322, 323 „Odnowa i rozwój wsi”. Zakres rzeczowy przedsięwzięcia obejmował m. in.: remont dużej sali, holu i sanitariatów znajdujących się na parterze budynku. Ponadto wykonano podjazd dla osób niepełnosprawnych.

W 2019 r. został zrealizowany projekt pn.: „Przebudowa I piętra budynku świetlicy wiejskiej w Bysławiu”. Inwestycja dotyczyła I piętra budynku, które zostało przebudowane i wyremontowane. Roboty obejmowały wymianę stolarki okiennej i drzwiowej oraz balustrady na klatce schodowej, tynkowanie, malowanie, płytkowanie, docieplenie ścian I piętra wraz z wykonaniem elewacji, docieplenie dachu i montaż modułów fotowoltaicznych oraz przebudowę instalacji wewnętrznych.

Ww. przedsięwzięcie było współfinansowane ze środków Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 dla operacji typu „Inwestycje w obiekty pełniące funkcje kulturalne” w ramach działania „Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich”.

Ponadto docieplono ściany i wykonano elewację na części budynku na parterze świetlicy.

Planowane jest również dokończenie budowy pomieszczeń kuchennych wraz z ich wyposażeniem i zagospodarowaniem terenu.

7. ZARZĄDZANIE PROJEKTAMI

Za zarządzanie Planem Odnowy Miejscowości odpowiedzialny jest sołtys sołectwa Bysław wraz z Radą Sołecką.

Uzasadnienie

Plan Odnowy Miejscowości jest dokumentem określającym niezbędne do realizacji zadania w najbliższych latach. Określa zasoby i kierunki rozwoju miejscowości Bysław i Teolog. Umożliwia pozyskiwanie środków zewnętrznych na realizację wyznaczonych zadań. Okres realizacji planów będzie zależał od możliwości pozyskania środków zewnętrznych oraz od sytuacji finansowej gminy.

Plan, o którym mowa wyżej został zaktualizowany przez mieszkańców Sołectwa Bysław i przyjęty przez zebranie wiejskie uchwałą nr 1/2023 z dnia 10 maja 2023 r.

Wójt Gminy Lubiewo

Joanna Jastak